

ΓΙΑ ΤΙΣ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΤΑΔΙΣΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΔΑΙΜΟΝΟΠΟΙΟΥΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΟΥΝ ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ

Θόδωρος Μεγαλοικονόμου

Η συζήτηση και οι αντιπαραθέσεις που άνοιξαν με αφορμή το νομοσχέδιο για τον **πολιτικό γάμο των ομόφυλων ζευγαριών** κυμάνθηκαν από έναν **απροκάλυπτο σκοταδισμό** (από την δεξιά μέχρι την κοινοβουλευτική «αριστερά» και, αυτονόητα, την Εκκλησία), που διαπερνά την αντιμετώπιση θεμελιωδών ανθρωπίνων και πολιτικών δικαιωμάτων, μέχρι τη στάση του «*ναι μεν, αλλά*».

Αυτό το τελευταίο το είδαμε, μεταξύ άλλων, και από την **Ελληνική Ψυχιατρική Εταιρεία (ΕΨΕ)**, που απάντησε με **μόλις μια φρασούλα** στα κηρύγματα της Χριστιανικής Αδελφότητας ότι «*η ομοφυλοφιλία είναι ψυχική νόσος*», βγάζοντας μια ανακοίνωση που έλεγε απλώς ότι

«*Η Ελληνική Ψυχιατρική Εταιρεία (ΕΨΕ) τονίζει, ρητά και κατηγορηματικά, ότι η ομοφυλοφιλία δεν αποτελεί ψυχική νόσο*».

Τίποτε άλλο, καμιά κουβέντα για το επίδικο της τεκνοθεσίας από ομοφυλόφιλα ζευγάρια, που είναι από τα κυρίαρχα στην όλη συζήτηση.

Να θυμίσουμε εν προκειμένω ότι η ομοφυλοφιλία περιλαμβανόταν ως ψυχική νόσος στα δυο πρώτες εκδόσεις (1952 και 1968) του αμερικανικού «*Διαγνωστικού και Στατιστικού Εγχειριδίου των Ψυχικών Διαταραχών*», του γνωστού DSM. Ήταν η περίοδος που στην Αμερικανική Ψυχιατρική Εταιρεία (APA) και γενικά στην αμερικανική ψυχιατρική κοινότητα κυριαρχούσαν οι ψυχαναλυτές, οι οποίοι, στην συντριπτική τους πλειονότητα, ήταν διαπρύσιοι υποστηρικτές της παραμονής της ομοφυλοφιλίας στο διαγνωστικό σύστημα ως ψυχικής νόσου. Ήταν τότε που τα φεμινιστικά και τα gay κινήματα (ανάμεσα τους και αυτά της πληθώρας των gay ψυχιάτρων) έδωσαν πολύχρονους αγώνες για να πάψει η ομοφυλοφιλία να θεωρείται ψυχική νόσος και παρόλο που είχε, πλέον, κυριαρχήσει το βιολογικό μοντέλο στην ψυχιατρική, συνετέλεσαν ώστε, όταν το 1980 βγήκε το DSM III, να γίνει η πρώτη «*υποχώρηση*» από την κυρίαρχη ψυχιατρική, ένα είδος συμβιβασμού, όπως χαρακτηρίστηκε, μεταξύ των αντιμαχόμενων τάσεων και έτσι να μείνει στο διαγνωστικό σύστημα μόνο ως «*ομοφυλοφιλία δυστονική προς το εγώ*» (ego-dystonic homosexuality). Για να απαλειφθεί τελείως ως νόσος από την αναθεωρημένη έκδοση, το 1985, του διαγνωστικού αυτού εγχειριδίου (DSM III-R).

Βέβαια, ακόμα και σήμερα, πολλοί ψυχίατροι, ψυχαναλυτές και άλλοι, δεν έχουν πάψει να την βλέπουν ως νόσο. Αυτό πιθανώς εξηγεί και το γιατί αποφεύγει η ΕΨΕ να πάρει θέση για το ζήτημα της τεκνοθεσίας. Μήπως γιατί η πλειονότητα των μελών είναι αντίθετη με την τεκνοθεσία από ομόφυλα ζεύγη; Στη λογική του «*δεν είναι, μεν, αρρώστια, αλλά όχι και τελείως*»;

Ως προς το χριστιανικό ιερατείο μιας θρησκείας που, όπως όλες, δεν έπαψε ποτέ να λειτουργεί ως το «*όπιο του λαού*» – με όλο το βαρύ φορτίο του κοινωνικού πλούτου που σφετερίζεται, των ουδόλως αμελητέων ευρωπαϊκών κονδυλίων με τα οποία ασύστολα χρηματοδοτεί τα «*έργα*» της και τις πολυάριθμες περιπτώσεις, στην Ελλάδα και διεθνώς, ποικιλότητας κακοποίησης παιδιών, γυναικών κλπ – τι άλλο θα περίμενε κανείς από το να επαναφέρει, με κηρύγματα πάνω από τους άμβωνες, την

δαιμονοποίηση της ομοφυλοφιλίας, ανακαλώντας μνήμες από το πάλαι ποτέ «*κυνήγι των μαγισσών*»;

Αντίστοιχης προσέγγισης είναι και η θέση του ΚΚΕ κατά του πολιτικού γάμου και της τεκνοθεσίας των ομοφυλόφιλων, ένα σχοινοτενές κείμενο που, λίγο πιο συντομευμένο, θα μπορούσε κάλλιστα να διαβαστεί και αυτό από τους άμβωνες. Της ίδιας λογικής, του «πατρής, θρησκεία, οικογένεια», που ανέκαθεν χαρακτηρίζει την πολιτική κουλτούρα του ΚΚΕ, είναι και αυτό. Αντλώντας από τις άκρως κατασταλτικές πρακτικές, στη Σοβιετική Ένωση, την εποχή του σταλινικού εκφυλισμού της Οκτωβριανής Επανάστασης και όχι από την **εμπειρία των (πολύ λίγων) πρώτων χρόνων της, όταν είχε νομιμοποιηθεί η ομοφυλοφιλία** και είχαν αναπτυχθεί πρακτικές σχετικοποίησης και **αμφισβήτησης του θεσμού της οικογένειας**, για το πού και πώς μεγαλώνει ένα παιδί κλπ.

Μιλούν για την «**μητρότητα**» και την «**πατρότητα**» σαν ανιστορικές, στο πυρήνα τους, σχέσεις, αποδίδοντας στη γυναίκα, στη μητρότητα, τη σημασία της ως «κατάκτησης της μακραίωνης ανάπτυξης του ανθρώπου», αποδίδοντας, μάλιστα, «την ευθύνη για τη νέα ζωή...στη μητέρα για σημαντικό χρονικό διάστημα».

Σαν να μην έχουν δει, ή ακούσει ποτέ για, τις καθόλου λίγες περιπτώσεις του κακοποιητικού πατέρα και/ή της κακοποιητικής μητέρας. Λες και η έννοια της σωστής «μητρότητας» και της σωστής «πατρότητας», χωρίς τις οποίες δεν μεγαλώνει σωστά ένα παιδί, είναι εμφυτευμένη στην κάθε γυναίκα και στον κάθε άντρα που κάποια στιγμή θα επιδιώξουν, ή θα τους προκύψει, να κάνουν ένα παιδί.

Σαν να μην ήταν, εδώ και πολύ καιρό, γνωστό ότι αυτό που μετράει για τον «πρωταρχικό δεσμό» (ή «δεσμό προσκόλλησης», που είναι ο συναισθηματικός δεσμός που αναπτύσσει το βρέφος προς το κύριο πρόσωπο που το φροντίζει) είναι η ζεστή αγκαλιά, η στοργή, η φροντίδα – ούτε η απόρριψη, ούτε η υπεπροστατευτικότητα.

Αυτό το «κύριο πρόσωπο», στις κοινωνίες που ζούμε και στο ρόλο που, μέσα σ' αυτές, έχει ανατεθεί στη γυναίκα, είναι η μητέρα, αλλά όχι πάντα. Μπορεί να είναι και ο πατέρας.

Είναι, ωστόσο, η γυναίκα που, ως επί το πλείστον, έχει επιφορτιστεί με την (απλήρωτη) «οικιακή εργασία» (στην οποία συμπεριλαμβάνεται και η ανατροφή του παιδιού) που θεωρείται «γυναικεία δουλειά», ακόμα και όταν αυτή εργάζεται, οπότε θα πρέπει να βρίσκει το χρόνο και για τις δυο δουλειές. Πάντα είναι «η γυναίκα που πρέπει να κάνει παιδί», αλλιώς «δεν θα έχει εκπληρώσει το ρόλο της ως γυναίκα». Μια πατριαρχικής κοπής αντίληψη που διαιωνίζεται μέσα από τις όποιες ραφιναρισμένες μορφές παίρνει η πατριαρχία στη σύγχρονη κοινωνία και με την οποία πλάθεται, από την παιδική της ηλικία, η γυναίκα ως προς το ρόλο της στη ζωή που την περιμένει (και αντίστοιχα ο άντρας για το δικό του ρόλο).

Με όλη τη βιομηχανία της «παρένθετης μητρότητας» που μετατρέπει το γυναικείο σώμα σε μηχανή παραγωγής παιδιών – μια βιομηχανία που ήλθε να προστεθεί σε εκείνη, την ποικιλοτρόπως πριμοδοτούμενη και κερδοφόρα, της εξωσωματικής γονιμοποίησης, που πατάει πάνω στη «λαχτάρα της απόκτησης παιδιού» («αλλιώς η ζωή δεν έχει νόημα») και οδηγεί, συχνά, σε πέντε, δέκα, δεκαπέντε απόπειρες έτσι ώστε, ακόμα και αν υπάρξει στο τέλος το «επιτυχές αποτέλεσμα», δεν παύει η γυναίκα να έχει συχνά υποστεί μια αμετάκλητων συνεπειών ψυχική καταπόνηση.

Το νομοσχέδιο της Νέας Δημοκρατίας, με όλο το σάλο που έχει προκαλέσει με την κόντρα ανάμεσα στο σκληροπυρηνικό ακροδεξιохριστιανικό μπλοκ, από τη μια, και στη νεοφιλελεύθερης κοπής χειραγώγηση πάγιων κοινωνικών αιτημάτων, όπως ο γάμος των ομοφυλόφιλων, κινείται στη λογική της αναγνώρισης μεν του δικαιώματος στον πολιτικό γάμο, αλλά όχι και όλων αυτών που ο γάμος συνεπάγεται. Η παρένθετη μητρότητα, αν επιτρέπεται για τα ετερόφυλα ζευγάρια, θα έπρεπε να επιτραπεί και για τα ομόφυλα. Αν απαγορευτεί (που, κατά τη γνώμη μας, θα έπρεπε), αυτό θα έπρεπε να ισχύει για όλους και όχι μόνο για τα ομόφυλα ζευγάρια. Διαφορετικά θα αποτελεί κατάφωρη ρατσιστική διάκριση κατά της

κοινωνικής ομάδας που αποκλείεται. Οι ομοφυλόφιλοι εξακολουθούν να αντιμετωπίζονται ως κάτι λιγότερο από ανθρώπινα κοινωνικά υποκείμενα με πλήρη δικαιώματα. Διαφορετικά, το δικαίωμα της υιοθεσίας θα έπρεπε να είναι αυτονόητο. Υπάρχει πλήθος παιδιών που είναι εγκαταλειμμένα εδώ και εκεί, μέσα στις κακοποιητικές συνθήκες διαφόρων ιδρυμάτων, δημόσιων και ιδιωτικών, για τα οποία μια τέτοια υιοθεσία, τόσο από τα ομόφυλα όσο και από τα ετερόφυλα ζεύγη, θα ήταν σανίδα σωτηρίας.